ב"ה

גלי רנרת לעיון בפרשת השבוע

ערוכים בידי נחמה ליבוביץ שנה חמישית

יו"ל ע"י מוסד תורה והשכלה למברגרים ולנוער,
הסתדרות נשי מזרחי באמריקה

זאת הברכה (תש"ו – תש"ז) לג כ–כ"א גד.

א. הטוה את ברכת גד כאן לברכת גד בראשית מ"ט – י"ט.
מה הדמיון ומה ההבדל שבין שתי הברכות?
וע' רמב"ן שם י"ט ד"ה גד גדוד יגודנו החל מן "והנכון" עד "וזה פירוש נאה"
(וע' רשב"ם שם י"ט ד"ה גד גדוד)

ב. וירא ראשית לו
מה פירוש המלה "וירא" בפסוק זה והיכן מצאנוה עוד בתנ"ך בתוראה זו?

ג. כי שם חלקת מחוקק ספון.
רש"י ד"ה כי שם חלקת, ד"ה ספון
ראב"ע " " " "
ספורנו " וירא ראשית לו
הכתב והקבלה: שם חלק מדינה שחוקקים וחופרים בעפר אדמתה דברים ספונים וחשובים (אלינע לאנדשאפט ווארין שעטצבארקייטען אויסצוגראבען זינד).
ואל תתמה על תיו של מלת "חלקת" אע"פ שאינה דבוקה למלת מחוקק, כי דוגמה יש במקרא (תהלים ס') "עזרת בצר"; (ישעיה ל"ד) "שכורת ולא מיין". – ומלת "מחוקק" כמו (ישעיה כ"ב) "חוקקי בסלע משכן לו" והחקיקה והחפירה אחת הלא – ומלת מחוקק כמו (במדבר י') "למקרא העדה ולמסע המחנות", שבא השם במקום מקור – לקרא את העדה ולהסיע את המחנות, אף כאן "מחוקק" במקום לחקוק.
באור: ספון לשון חשיבות; ראוי לטול לו ראשית, במקום אשר נתן לו המחוקק את חלקו. והיא המחוקק הזה ספון וחשוב אצלו. ("שאן האט ער דען אנסייל זיך ערזעהן, צום ערבטייל פאם געזעצגעבער הען ער פערעהרט").
מלבי"ם: כי שם חלקת מחוקק ספון, המקום ספון ויקר לו מפני שנתחלק ע"י המחוקק בעצמו – הוא משה.
מהי "חלקת המחוקק" שבנחלת גד לפי הדעות הנ"ל? (סדרם לקבוצות)!

ד. צדקת ה' עשה ומשפטיו עם ישראל.
רש"י ד"ה צדקת ה' עד "ד"א".
ראב"ע " " " " עם אויביהם".
הכתב והקבלה: "צדקה" הוא יותר "ממשפט". כי משה לא אמר להם רק: (במדבר ל"ב כ') שיתעכבו שבע שנים של כבוש, והם אמרו: "לא נשוב...עד התנחל... איש נחלתו" – הוסיפו להתעכב שבע שנים של חלוק הארץ; הנה עשו "משפט" בהתעכבות שבע של כבוש ו"צדקה" בהתעכבות שבע של חלוק.
העמק דבר: במה שעשה ישוב במקום שהיה ראוי להיות חרב, הוא "צדקת ה'". החפץ ביישובו של הארץ.

1. במה טונה בעל העמק דבר מן האחרים ומה הניעו לפרש בדרכו?
2. ליודעי לועזית. תרגום נובר–רוזנצווייג לפסוקנו:
Gewann er Bewaehrung vor Ihm,
dann auch sein Anrecht bei Jsrael.
xx מה תיקן בהוסיפו את המלים: 1) "vor"; 2) dann ?
xxמה ראה לתרגם מלת "עשה" שלא כמשמעה!

ה. שאלות ודיוקים ברש"י.

1)	ד"ה מרחיב גד	לשם מה מוסיף רש"י את המלים "כלפי מזרח"?
2xx)	" כלביא שכן	הרא"ם תמה: "לא הבינותי כונתו בזה, למה אמר נשמטל כאריה בעבור היותו סמוך לספר ולא אמר שנמטל לאריה בעבור היותו גבור?– נסה ליטב תמיהתו!
3x)	" וירא ראשית	הטוה דבריו כאן לבר' א' א' ד"ה בראשית ברא החל מן "ואם באת לפרשו כפשוטו". באר את דברי רש"י למקומנו על פי דברי רש"י שם!
4)	" כי שם חלקת	מה ראה רש"י להוסיף בפרושו את המלים "כי ידע".
5)	" ויתא	מה קשה לו?
6)	" צדקת ה' עד "ד"א"	מה פירוש "האמינו דבריהם"?

השאלות המסומנות x קשות והמסומנות xx קשות ביותר. ענה לפי דרגתך.
שאלות ותשובות יש לשלוח לנחמה ליבוביץ, קרית משה, ירושלים.